

BİRİNCİ BÖLÜM

tanışma

Çocukken diğer insanları insan sanmazdım. Onlar yapılmışlardı. Hayır, yaratılmamışlardı, yapılmışlardı, birbirlerinden kopya edilerek... Birbirlerinin kötü benzerleriydiler; aralarındaki fark bir kaç eğriliği, bir burun çıkıntısı, göz içinde silinmesi unutulmuş bir kırmızı nokta gibi küçük başkalıklardı. İnsana Tanrı'nın kusursuz bir fabrikası değil, basit bir atölyesi olduğunu düşündürüyorlardı ve bu atölyede uzun zamandır çırakların denetimini sağlayacak değil usta, kalfa bile bulunmadığını düşünebilirdiniz. İşte öyleydiler, birer robot gibiydiler; yürürken kollarını aynı biçimde ileri geri sallıyorlardı. Yemek yerken ağızlarını öyle bir açıyorlardı ki o karanlık tünelden korkuyordum. Kaşıklarımı ağızlarına aynı tekdüzellikle götürüyorlardı. İnsan dediğin böyle mi beslenmeliydi; bu sindirim sisteminden, bu boşaltım sisteminden nefret ediyordum. Hiçbirine üç dakikadan fazla bakamıyordum, midem bulanıyordu. Böyle bir ocukluktu benimki, uzun sürdü.

Bu fason insanların sözcükleri de bir günden diğerine başkalık göstermiyordu. Her gün aynı şeyi konuşuyorlardı. Ninem

hep aynı masalı anlatıyordu: Kulak yediren devin masalı. Ben? Aynada kendime üç dakikadan fazla bakabildiğime göre onlardan değildim. Yaratılan tek insan bendim. Yoktan var edilen. Eşi benzeri yoktur, gerçek yaratma budur. Ol dersin, olur. Diğerleri öldürülmüşlardı, ben olmuşum. Belki bu yüzden Çocukluğumun Tanrısı'na kafa tutuyordum. Şimdi? Şimdi uçaklara bakıyorum. Boynum tutuluncaya... Tek kişilik o uçağı arıyorum. Çocukluğumda içimde büyüyen dev, Piper Pa-25'i... Kaptanla içine sıkıştığım o kabini, kaptanla birlikte her yaratığa yukarıdan bakma şansı veren o kanatları; bulutları, havayı, kuşları, tozları aralayan, uçmamız için yol açan o pervaneyi arıyorum.

O zamanlar Tanrı'yı sürekli sınırdım. "Dünya bir imtihan yeri." derdi ninem, ama imtihan edenle edilen yer değiştirmişti çocuk dünyamda. O "Allah bizi sınıyor." derdi başımıza gelen her belada. Her belada biz Allah'ı sınımalıydık oysa. Mademki rahmandı, mademki rahîmdi. Ninemin "Günah! Günah!" tekerlemelerine kulak tikiyordum. Cezam gecikmedi, ama çok da dayanılmaz, katlanılmaz değildi. Sivilcelerle cezalandırılmışım! Umursamadım, aynaya bakmadığım zamanlar anımsamıyordum bile. Çarpılmamışım ya; kolum, bacağı, ağzım düzgündü. Ninem gözümün içine şeytanmışım gibi bakarak "Tövbe de, tövbe de, çarpılırsın!" diye demek boşuna öfkelenmişti. Gözleri gittikçe çukura kaçan, çenesi gittikçe öne çıkan, masallarından başka hiçbir şeyini önemsemediğim bu yaşlı kadının söylediklerini umursamamaya başladım. Yalnızca anlattığı masala açtı kulağım. "Kulak Yediren Dev" masalını duvara asılı kutsal kitap gibi astım hayal çivime. Kutsal kitabın üçgen kapaklı, parlak yeşil bir kılıfı vardı. İnsana içinde kitaptan başka bir şey olduğunu düşündürdü. Cinler, altınlar, peri padişahının oğlu, hazinenin yerini gösteren bir harita, yastık altına konup uykuya yatılacak dört yapraklı yonca... Bunlardan birine tutunmak için yeşil çantaya doğru uzandığımda "Abdest almadan dokunma!" derdi ninem.

O zaman düşün silinir, kitap gelir çantaya korkutan ağırlığını verirdi. O yeşil çantadan ve içindeki kitaptan korkmamak için onu yok saymaya başladım. Hiç dokunmadım, o da bana dokunmadı. Kulak Yediren Dev masalı ise her gece karıştırmaktan iyice yıpranmıştı.

Kimi zaman reddettiğim kimi zaman kabullendiğim Tanrı'yla aramızda gizli bir antlaşma olduğunu sanıyordum. O benim dediklerimi yapmazsa ben de onun dediklerini yapmayacaktım. Kanalda boğulmuş küçük kara oğlanın ağzına can soluğu vermek için umudunu yitirmeden saatlerce üfleyip duran babayı görmemiş miydi? Küçük kara oğlanı daha günah işleme yaşı bile gelmemişken neden cezalandırmıştı? Babası günah işlemişse, oğlunun suçu neydi? Beni bu kollarımı sallayıp gezen bir örnek robotların içine neden atmıştı? Üç beş sivilcenin hesabını yapıp da susacak değildim ya. Durmadan sordum ona, durmadan sınadım onu. Gündüz güneş, gece tavan altında sürdü bu sınama; dere kıyılarında yılanlar kurbağaları yutarken, kamyon şoförleri akreplerin intiharı için yerdeki çizgiye benzin dökerken, yaşlı Karabaş'ı vurmak için duvardan av tüfeği indirilirken, kamyonun kasasına binmemek için inat eden ineğimize babam küfrederken hep sorguladım kör, sağır ve dilsiz yaratıcıyı. Uzun sürmüş bir çocukluktu.

Piper Pa-25'in kaptanıyla tanışmadan önce kafam dünya ve ahiret soruşturmasından öyle yılıp yorulmuştu ki içime kapanmaya karar verdim. Farklı bir kapanıştı bu. Dış dünya orada durup dururken bütünüyle yok edemiyor insan kendini, anlamıştım. Başka türlü bakmaya başladım ben de. Gözüm onlarınki gibi algılamayacaktı dünya üzerindeki ışık oyunlarını. Otlığın ötesindeki uzak, mor dağlar yakın oldu; ardına geçtim. Deniz mi varmış ardında? İşte kumsalda ayaklarım. Gemiler mi geçermiş karşı kıyıya? İşte gemideyim. Şeftali ağaçları bulutlara mı uzanmış? İşte bulutlardaydım. Görüntülerle baş etmek kolaydı,

onları değiştirme gücünü buluyordum içimde. İnsan Tanrı'nın beceriksizliğini fark edince ve hayallerinin önüne onunla set çekmezse kolay yaratır, kolay kanatlanır; yleydim ben de.

Ninem, sazlardan yaptığım bebeklerimi kırmaya başladıktan sonra sevgisizliğim düşmanlığa doğru kaydı. Dere kıyılarında iribaşların nasıl olup da kuyruksuz kurbağalara dönüştüğünü düşünerek suya eğilmişken fark etmiştim o sazları. Ince, uzun ve boğumlu gövdelerini güzel bulmuştum. Kendi bebeklerimi, kendi insanlarımlı yaratabilirdim. Tanrı'yla yarışabiliyor insan ocukken.

Ninem, yaşlı kemiklerinin azalmış gücüyle nasıl da kırıverdi, bana dünyanın en kusursuz insanlarıymış gibi gelen bebeklerimi, kadınlarımlı, erkeklerimi... İmanı mı vermişti yaşlı kemiklerine o gücü? Haa benziyormuş bu bebekler! Gvur muymuşum ben? O bana gvur diye bağırdıkça kızdığı o gvurların yurtlarını, yuvalarını, hl yaşayıp yaşamadıklarını, bana benzeyip benzemediklerini, bizim evin nnden geçerlerse evsiz bir köpek gibi peşlerine düşüp oraları terk etmeyi çok istedim. Derken saz bebeklerimi gizlemeyi, gizli oynamanın tadını tuzunu böyle keşfettim.

Bir at arabasıyla evin önünde durduğunda eri, annemin peşi sıra ben de koşardım. Annem kumaşlara bakardı, bebeklere hiç bakmazdı. Kumaşlara dokunur, kumaş toplarını atırırdı, plastik bebeklerin mavi gözlerine, siyah kirpiklerine, yatırınca gözünü kapatıp kapatmadığına hiç bakmazdı. Boyum kısıydı ve uzanıp alamazdım. eri kurnazdı, çocuklar dokunmasın, alıp da kamasınlar diye pembe plastik bebekleri hep yukarılara asardı.

İstedim. Tanrı'nın yaratmadığı o bebeklerden birini istedim bir gün. Duymazlıktan geldi annem. Kolunu çekiştirip bir daha söyledim. Dirseğini gösterdi. "O parayla yirmi ekmek alınır, git içine!" dedi. Ninem kuşağına sakladığı kefen parasından verseydi biraz, ortada ha bebek kalmayacaktı. Annem onun duymaz

tarafından “Hele sen bir öl, biz kefen buluruz.” demişti kaç kez. Ninemin ödü kopuyordu kefensiz gömülmekten. Bense onu, saz bebeklerimi kırdıktan sonra sık sık kefensiz bir ölü gibi düşünmeye başlamıştım. Onu böceklerin, kıvrım kıvrım kurtların, karıncaların parça parça ettiğini uzun uzun hayal ettim. Haça benziyormuş! İnsanlar da haça benzemiyor mu kollarını iki yana açtıklarında? Bir gâvurluk varmış bende. Öyle diyordu gizlice oynadığım bebeklerimi bulup kırarken.

Oyuncaksız kalınca daha tehlikeli oyunlara bulaştım. Kendimle oynadım, içimde çok oyuncak vardı, ninemin yaşlı ellerinin kıramayacağı oyuncaklar. Bulutlar da vardı; biçim biçim, renk renk, maviden maviye akardı. Oyuncaksızlık çok işime yaradı.

İçimin evciliği sessiz sedasız sürerken dış seslerden ürkmeye başladım. Bu seslerle çok uğraştım. Boğmak için üzerime üzerime gelirlerdi. Evimizde kollarımı iki yana açıp kucaklamak istediğimde yetersiz kaldığım bir radyo vardı. Bağımsızlık marşıyla devlet açardı bu radyoyu, yine aynı marşla kapatırdı. O zamanlar devletin saygınlığına tek söz edilmediğinden anam babam da radyoya ve radyonun içindeki devlete çok saygı duyardı. Haberleri dinlerlerdi, şarkı türkü dinlerlerdi, radyo oyunlarındaki efektleri dinlerlerdi, süneyle mücadeleyi dinlerlerdi, “Demirbank iyi günler diler”i dinlerlerdi... Sağır olsam derdim, sağır olsam da duymasam bu sesleri. Bazen sağır bir çocuk olmayı başarırdım da ama henüz ustalaşmadığım dönemlerde öyle bir gelirdi ki haber spikerinin duygusuz, tok sesi; başım çatlayacak, beynim patlayacak sanırdım. Kadın ya da erkek sesi fark etmezdi boğuculukta. Bir boğa yılanı gibi sesleriyle kıvrıla kıvrıla boynumu sıktıklarını iliklerime kadar hissederdim. Haberin ne olduğu önemli değildi, sestini beni boğan. Ses büyür, büyür, yoğunlaşır; beni felç edebilecek yoğunlukta bir zehir damarlarımda dolaşmaya başlardı. Koşar radyoyu kapatırdım. Kimse radyoyu niçin kapattığımı anlamazdı. Bağırıp küfrederek yine açardı babam,

ben de sesin duyulmayacağı bir uzaklığa kaçardım. Sanırım radyonun yanında dursam haber spikerinin sesinden ölen ilk insan olacaktım, ama bunu kimse bilmeyecekti. Okunmuş sular içirdi annem, okunmuş pirinç taneleri yuttum. Ninem cin girmiş bu kızın içine, nicedir sapıtmıştı zaten, diyordu. Annem kaynana-sına hınçla bakardı.

“Sevemedin benim çocuklarımı.”

“Yalana ne hacet,” derdi ninem, “yavrumun yavrusu; ama yavrusu da yılan yavrusu.”

Gelin kaynana didişmesi başlar, beni cinlerimle orada unutturlardı.

Ne okunmuş pirinçler ne tükürüklü sular, ne köpek havlamaları ne erkenci horozlar, ne de tandırda yanan koza çubuklarının çıtırtısı alıştırımadı beni sese ve gürültüye. Varmış bir beklediğim. Piper Pa-25'in motor sesiyle sevdim dünyasal titreşimi. Daha yükseklerde uçan, kendi gittikten sonra sesi duyulan, saatlerce bembeyaz yol izleri bırakan gümbür gümbür savaş, kargo ve yolcu uçaklarından değildi o. Katlayarak yaptığım kâğıttan uçaklar gibi hafif ve cana yakındı; diğerleri birer köpekbalığı gibi gösterirdi dişlerini. Göksel bir şeydi o, yukarılarda doğmuş gibi, ama yere de yakın. Yeni biçilmiş yonca kokusu saçardı kanatları. Sesi hantal uçaklar gibi ritimsiz değildi, kalp atışlarımın uyumlu tıptırısına eşlik ettiğini düşünürdüm. Belki de ben kalbimi onun motor sesine göre düzenlerdim. Ol deyince olan kolay bir şeydi bu. Onun sesini sevince bütün sesleri sevmeye başladım. Motor sesini duyar duymaz avluya koşardım. Ne traktör, ne DSI'nin kum kamyonları, ne at arabası... Hiçbirine benzemezdi Piper Pa'nın kuş tüyü dokunuşlu motor sesi. Kulaklarımdan önce yanaklarımdaydı, sestem öte bir şeydi. Usulca gıdıklardı, usulca gülümserdim... Havada dönüp dururdu, gölgesi üzerime düşerdi. Alıcı kuşlar gibiydi, ama saldırmak, avlamak için gelmediğini bilirdim. Yavrusunu yitirmiş de arayan bir kartaldı gözümde.

Bulduğunda, pençeleriyle alacaktı beni yabancı yurtlardan, tepelerdeki asıl yuvamıza taşıyacaktı. Pençelerini bekliyordum Piper Pa-25'in, kimsenin erişemeyeceği, ulaşamayacağı dağ başlarına gidebilmek için.

Annem, seni Çingenelerden aldık, derdi daha küçükken, bu gücendirme şakasına hiç üzülmezdim, buna hep inanmak istedim. Çingeneler de beni başka bir yerden çalmış olmalıydılar. Havada dönüp duran bu kırmızı kartal Çingenelerin izini sürmüştü. Çingeneler, işte şu bahçeciye sattık demişti, bir bakır tencere karşılığında. Annemin hikâyesi öyleydi. “Bir bakır tencere verdim, seni verdiler kucağıma, zapzayıf bir bebektin...” Ben buna hep inanmak istedim. Güzel hikâyeydi, acıklı ve bilinmezlikle dolu bir geçmiş. Ninem kırınca benim haç bebeklerimi, işte böyle düşlerle oynadım. Bütün bunlar Piper Pa-25'in beni almaya geldiğine inandırdı. Kaptanla evimizin önündeki otlığa indiklerinde yıllardır beklediğim görüşçülerim gelmiş gibi sevindim.